FC-SEC-2026W46-011 • EXPLAINER FAMAVERA • WERSJA 1.0
KRAKÓW / BEZPIECZEŃSTWO / PRAWA OBYWATELSKIE
Opracowano: 15.11.2026 • Aktualność źródeł: 15.11.2026

Podpisana po zamachu, przygotowana wcześniej. Co naprawdę zmienia ustawa o bezpieczeństwie wydarzeń specjalnych?

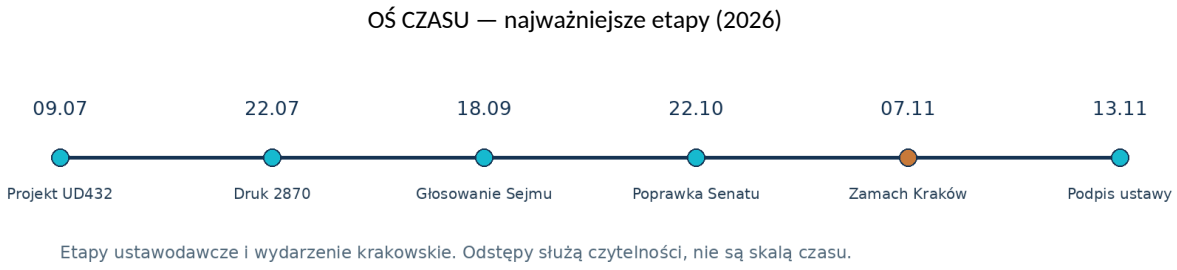
WYJAŚNIENIE FAMAVERY • Nie przypisujemy nikomu nieudokumentowanej wypowiedzi i nie wydajemy werdyktu wobec anonimowej hipotezy. Sprawdzamy daty, mechanizm i konsekwencje nowych przepisów.

Podpis, który przyciągnął uwagę

13 listopada 2026 roku, sześć dni po zamachu w Krakowie, Prezydent podpisał nowelizację ustawy o działaniach antyterrorystycznych. Zestawienie tych dat może sugerować błyskawiczną odpowiedź państwa na tragedię. Jednak gdy zaglądamy do dokumentów legislacyjnych, obraz staje się bardziej złożony.

Projekt figurował w rządowym wykazie już 9 lipca. W lipcu trafił do Sejmu, we wrześniu został uchwalony, a w październiku przyjęto poprawkę Senatu. Dopiero potem nastąpił zamach — i dopiero potem podpis. To nie jest opowieść o ustawie napisanej w kilka dni po dramatycznym wydarzeniu. Ale nie jest też historia wyłącznie o urzędowym kalendarzu. Nowe przepisy dotyczą tego, co służby mogą zrobić z danymi ludzi uczestniczących w określonych wydarzeniach państwowych. [1][3][4]

Od projektu do podpisu. Co pokazują daty?

Etapy ustawodawcze i wydarzenie krakowskie. Odstępy służą czytelności, nie są skalą czasu.

W rządowym wykazie projekt oznaczono numerem UD432. Rada Ministrów przyjęła go 21 lipca, a Sejm otrzymał 22 lipca jako druk 2870. W pierwszym uchwaleniu 18 września przegłosowano jego treść. 13 października Senat wniósł poprawkę, którą Sejm przyjął 22 października. Następnego dnia dokument trafił do Prezydenta. Podpis pojawił się 13 listopada. [1][3][4]

Daty pozwalają z wysoką pewnością stwierdzić, że listopadowy atak nie zapoczątkował prac nad nowelizacją. Nie pozwalają natomiast odczytać motywów poszczególnych osób. To, że podpis

nastąpił po zamachu, nie jest dowodem, że dokument został pod niego stworzony. To, że projekt powstał wcześniej, nie mówi wszystkiego o politycznym znaczeniu decyzji z 13 listopada.

Nowa kategoria: „wydarzenie specjalne”

W ustawie z 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych zaplanowano nowy rozdział 5b. Jego zadaniem ma być ujednolicenie ochrony najważniejszych wydarzeń państwowych i międzynarodowych. Dotychczas dla niektórych wyjątkowych przedsięwzięć tworzono przepisy dedykowane konkretnemu wydarzeniu. Rząd wskazywał, że stały mechanizm ma usprawnić koordynację służb, planowanie dróg ewakuacji, zabezpieczenie medyczne oraz reakcję na zagrożenia. [2][5]

Samo określenie wydarzenia jako „specjalnego” nie może być dowolną etykietą nałożoną na każdą demonstrację, koncert czy mecz. Z art. 26i wynika, że chodzi o wydarzenie państwowe albo międzynarodowe organizowane lub współorganizowane przez określone najwyższe organy państwa, przy możliwości wystąpienia zagrożenia terrorystycznego lub dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Status ma nadawać w rozporządzeniu minister spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii szefa ABW, komendanta głównego Policji i komendanta SOP. Rozporządzenie wskazuje konkretne wydarzenie, miejsce, termin i organizatora. [2][5]

Z kolei wojewoda ma przygotowywać — na polecenie ministra — plan bezpieczeństwa. Obejmuje on m.in. drogi dojścia i ewakuacji, punkty kontroli, zadania służb oraz identyfikację osób zarejestrowanych jako uczestnicy lub współpracownicy organizatora. To część, której zasadność łatwo zrozumieć, myśląc o ochronie dużego międzynarodowego szczytu. Jednak w projekcie znalazło się również rozwiązanie wykraczające poza logistykę. [5]

Co dzieje się z danymi uczestnika?

Najistotniejsze z punktu widzenia prywatności są art. 26l i 26m. W ramach prawidłowo ustanowionego wydarzenia specjalnego Policja może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe, o osobach i podmiotach zarejestrowanych jako uczestnicy lub współpracujących przy organizacji. Projekt wyraźnie przewiduje przetwarzanie takich informacji także bez ich wiedzy i zgody. Nie oznacza to nieograniczonego dostępu do danych każdego przechodnia — przepis wskazuje konkretną kategorię osób i cel związany z bezpieczeństwem danego wydarzenia. [2][5]

Organizator może też zwrócić się do Policji o sprawdzenie zarejestrowanych uczestników i współpracowników pod kątem zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego. W zakresie zagrożenia terrorystycznego sprawdzenia dokonuje ABW na wniosek Policji. Następnie Policja przedstawia organizatorowi opinię. Wnioski mają zawierać dane identyfikacyjne i uzasadnienie. [2] [5]

W informacji Kancelarii Prezydenta zapisano również zasadę przechowywania danych przez czas niezbędny do realizacji zadań, lecz zasadniczo nie dłuższy niż 90 dni od końca wydarzenia, z wyjątkiem danych wykorzystywanych na potrzeby trwających postępowań. Nie wolno jednak przedstawiać tego jako uniwersalnego limitu przechowywania wszystkich danych przez Policję ani jako gwarancji, że każdy zbiór zostanie automatycznie usunięty niezależnie od sytuacji. [5]

Czy osoba sprawdzana się o tym dowie?

To właśnie ta część projektu wzbudziła zastrzeżenia w toku prac senackich. W stenogramie komisji Biuro Legislacyjne przywołuje uwagi Prezesa UODO dotyczące szerokości zakresu przetwarzanych informacji, proporcjonalności i dostępnych gwarancji prawnych. Chodzi nie tylko o to, jakie dane może sprawdzać państwo, lecz także o możliwość poznania przez zainteresowanego powodów negatywnej opinii i uzyskania skutecznej ochrony prawnej. [6]

Senat zaproponował art. 26n. Po przyjęciu poprawki organizator ma informować osoby rejestrujące się na wydarzenie lub podejmujące współpracę o możliwości sprawdzenia. To ważne doprecyzowanie — ale informacja o możliwości nie jest równoznaczna z zawiadomieniem, że konkretna osoba została sprawdzona, ani z udostępnieniem jej treści opinii. Sam fakt zgłoszenia takich zastrzeżeń nie jest natomiast orzeczeniem o niekonstytucyjności ustawy. [3][5][6]

To nie jest stan wyjątkowy

Pojęcie „wydarzenia specjalnego” może brzmieć jak nazwa kolejnego stanu nadzwyczajnego. To dwie różne konstrukcje prawne. Stan wyjątkowy reguluje Konstytucja: wprowadza go Prezydent na wniosek Rady Ministrów, na czas oznaczony, pod kontrolą Sejmu. Status wydarzenia specjalnego ma natomiast dotyczyć konkretnego przedsięwzięcia i być nadawany rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych. [2][7]

PORÓWNANIE — DWIE ODRĘBNE INSTYTUCJE

Pytanie	Wydarzenie specjalne	Stan wyjątkowy
Kto ustanawia?	Minister spraw wewnętrznych — rozporządzenie po opiniach wskazanych służb	Prezydent RP — rozporządzenie na wniosek Rady Ministrów
Kiedy?	Dla określonego wydarzenia o charakterze państwowym lub międzynarodowym, przy przewidzianych przesłankach zagrożenia	Przy zagrożeniu konstytucyjnego ustroju, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego, gdy zwykłe środki są niewystarczające
Kontrola / zakres	Wydarzenie o wskazanym miejscu i terminie; narzędzia zabezpieczenia i sprawdzania osób zarejestrowanych	Stan nadzwyczajny na oznaczonym obszarze, najwyżej na 90 dni; przedłużenie wyłącznie na konstytucyjnych zasadach

Źródło porównania: projekt UD432, art. 26i oraz Konstytucja RP, art. 228–231. Porównanie nie jest oceną konstytucyjności nowelizacji.

Brak stanu wyjątkowego nie oznacza jednak braku dodatkowych uprawnień służb. Właśnie dlatego trzeba osobno oceniać dopuszczalny cel zabezpieczenia wydarzeń i sposób wykorzystania danych uczestników. Nie ma potrzeby wybierać między dwiema skrajnościami: że państwo w ogóle nie potrzebuje narzędzi ochrony albo że każde przyznane narzędzie musi pozostawać poza publiczną kontrolą.

Podpisano, ale czy już obowiązuje?

Podpis Prezydenta nie jest tym samym co ogłoszenie ustawy w Dzienniku Ustaw. W materiale Kancelarii Prezydenta wskazano wejście w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia. Na dzień zamknięcia tej wersji wyjaśnienia nie udało się potwierdzić bezpośredniego numeru pozycji i daty ogłoszenia nowelizacji w Dzienniku Ustaw. Nie podajemy więc daty rozpoczęcia obowiązywania jako faktu ustalonego. [5]

To istotne ograniczenie: opisujemy tekst uchwalony i podpisany, nie przesądzamy, że wszystkie nowe kompetencje już można stosować. Przed publikacją i przy kolejnych aktualizacjach data ogłoszenia powinna zostać ponownie odczytana z oficjalnego ELI/Dz.U., wraz z końcowym przepisem o wejściu w życie.

Gdzie naprawdę leży spór?

Rząd przedstawia ustawę jako narzędzie lepszego przygotowania państwa do dużych wydarzeń. W tej argumentacji chodzi o wspólne procedury, jasny podział odpowiedzialności i możliwość reagowania przed eskalacją zagrożenia. Z drugiej strony przetwarzanie danych bez wiedzy zainteresowanego, kontrola jego udziału i potencjalnie negatywna opinia służb rodzą pytania o celowość, zakres oraz możliwość odwołania. Obie perspektywy mają oparcie w źródłach procesu legislacyjnego. [2][5][6]

Warto więc zadać pytania, których sama chronologia nie rozwiąże: czy organizator powinien wiedzieć więcej o zagrożeniach niż osoba, której dotyczy sprawdzenie? Jak wyznaczyć granicę danych potrzebnych do ochrony wydarzenia? Czy generalny obowiązek poinformowania o możliwości kontroli wystarcza, jeśli zainteresowany nie zna wyniku? Zamiast udawać wyrok w sporze o konstytucyjność, FAMAVERA oddziela brzmienie przepisów od argumentów o ich proporcjonalności.

Zamach w Krakowie był tragedią. Data podpisu ustawy, z którą go zestawiono, jest prawdziwa. Ale jej lipcowe początki także są prawdziwe. Najciekawsza lekcja płynie gdzie indziej: kiedy nagłówki łączą dwa zdarzenia, sprawdźmy najpierw dokumenty. A gdy dokumenty są już na stole, sprawdźmy nie tylko kto i kiedy je podpisał, lecz także co państwo zyskuje — i jakie gwarancje pozostają obywatelom.

Źródła i miejsca kontroli

01 KPRM — wykaz projektu UD432

DATA / TYP: 09.07.2026 · rejestr rządowy
DOKŁADNE MIEJSCE: Pierwsza publikacja, numer UD432 i opis celów
POTWIERDZA: Projekt funkcjonował na długo przed wydarzeniami z listopada
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Nie dowodzi intencji prezydenckiego podpisu ani treści aktu ogłoszonego
LINK: https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-dzialaniach-antyterrorystycznych

02 KPRM — projekt skierowany do Sejmu

DATA / TYP: lipiec 2026 · projekt ustawodawczy (PDF)
DOKŁADNE MIEJSCE: Strony 2–6: art. 26i–26m, art. 2; od str. 7 uzasadnienie
POTWIERDZA: Projektuje status wydarzenia, kompetencje i zasady danych
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Wersja przed poprawką Senatu, nie tożsama z aktem ogłoszonym
LINK: https://www.gov.pl/attachment/f4fa72e6-a7f6-44c8-a94a-dba375b5ddec

03 Sejm RP — historia druku nr 2870

DATA / TYP: 22.07–23.10.2026 · oficjalny rejestr
DOKŁADNE MIEJSCE: Etapy: wpływ 22.07, uchwalenie 18.09, poprawka 22.10, skierowanie do podpisu 23.10
POTWIERDZA: Chronologia ustawodawcza niezależna od późniejszego zamachu
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Nie identyfikuje autora publicznego zarzutu, nie zastępuje Dz.U.
LINK: https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=2870

04 Kancelaria Prezydenta — podpisane ustawy

DATA / TYP: 13.11.2026 · komunikat urzędowy
DOKŁADNE MIEJSCE: Wykaz sześciu podpisanych ustaw, pozycja o działaniach antyterrorystycznych (druk 2870)
POTWIERDZA: Prezydent podpisał nowelizację 13 listopada
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Podpis nie jest równoznaczny z promulgacją i wejściem w życie
LINK: https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy-zawetowane/prezydent-podpisal-szesc-ustaw-jedna-zawetowal%2C129977

05 Kancelaria Prezydenta — informacja o ustawie

DATA / TYP: 13.11.2026 · oficjalna informacja prawna PDF
DOKŁADNE MIEJSCE: Strony 1–4: art. 26i, 26k, 26l, 26m, 26n oraz zdanie o 14 dniach
POTWIERDZA: Finalnie opisywany zakres nowelizacji, zasady kontroli danych, poprawkę informacyjną
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: To opis ustawy, nie tekst ogłoszony w Dzienniku Ustaw
LINK: https://www.prezydent.pl/storage/file/core_files/2026/11/13/3b73b4e5077de2a0bec42d7b4a812a02/Inf.%20prasowa%20o%20dzia%C5%82aniach%20antyterrorystycznych%2C%20druk%202870.pdf

06 Senat — zapis posiedzenia komisji

DATA / TYP: październik 2026 · stenogram urzędowy
DOKŁADNE MIEJSCE: Punkt dotyczący nowelizacji; wypowiedź Biura Legislacyjnego o art. 26l–26m i uwagach PUODO
POTWIERDZA: Istnienie zastrzeżeń do zakresu danych, kontroli i gwarancji prawnych
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Nie jest samą opinią Prezesa UODO ani orzeczeniem sądowym
LINK: https://www.senat.gov.pl/prace/komisje-senackie/przebieg,11485,1.html

07 Konstytucja RP — rozdział XI

DATA / TYP: obowiązujący tekst Konstytucji · akt prawny
DOKŁADNE MIEJSCE: Art. 228, art. 230 i art. 231
POTWIERDZA: Odrębny konstytucyjny tryb wprowadzania stanu wyjątkowego
OGRANICZENIA / NIE POTWIERDZA: Sam tekst Konstytucji nie rozstrzyga o konstytucyjności nowelizacji
LINK: https://www.prezydent.pl/prawo/konstytucja-rp/rozdzial-xi-stany-nadzwyczajne

Nota o zakresie: na etapie opracowania nie odnaleziono pierwotnej, przypisywalnej autorowi wypowiedzi sugerującej, że ustawa została napisana po zamachu. Materiał ma charakter EXPLAINERA i nie przypisuje nikomu takiego twierdzenia. Aktualność: 15 listopada 2026 r.